

ایده یابی برای پوستر

■ مهدی صادقی

Looking for ideas for poster design

Mehdi Sadeghi

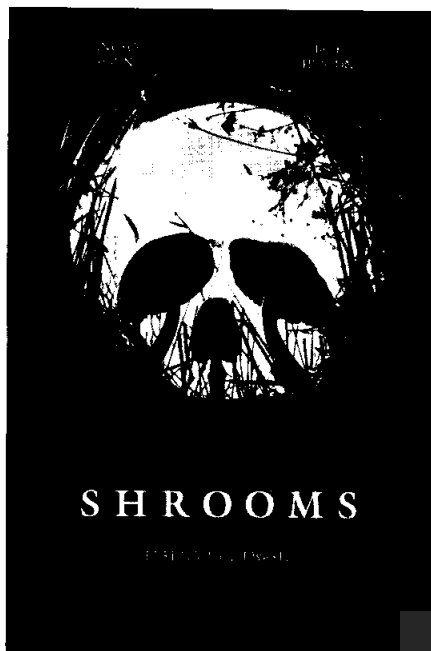
از بین آنها، انگشت تایید نهایی را روی دو سه تا از آن جملات کوتاه بگذارید. مصور کردن ایده‌هایی که قابلیت تصویری دارند، کار شاقی نیست، مشکل وقتی بروز می‌کند که ایده پوستر، بیش از آنکه متعلق به دنیای تصویر و هنرهای تجسمی باشد، وابسته به ادبیات و لفظ است.

گذشته از اینکه چقدر ایده پوستر، تجسمی یا ادبی باشد، مشکل اساسی‌تری هم هست و آن، بیگانه بودن اغلب طراحان با نوشتن است. عادت نداریم ایده‌هایمان را بصورت جمله‌های کوتاه بیان کنیم و اکثراً در این زمینه کم‌توان یا ناتوان هستیم. پیشنهاد دیگری هم دارم؛ به جای آنکه جمله‌های کوتاه بنویسیم و بعداً بخواهیم آنها را با هم قیاس کنیم، بد نیست روی کلمات متمرکز شویم. نوشتن کلمات به تنهایی، به مراتب آسان‌تر است تا ترکیب کردن آنها و رسیدن به جمله‌های کوتاهی که عمق معنایی و مفهومی یک ایده را داشته باشد. برای نوشتن کلمات محدودیتی نداریم و هر کلمه‌ای که به نوعی با تیترو عنوان پوستر سنخیت و هماهنگی دارد، می‌نویسیم. این کلمات بایستی آنچنان زیاد باشد که تقریباً هیچ کلمه‌ای را از قلم نیانداخته باشیم. کلمات را سانسور نکنید و موقع نوشتن آنها به کاربرد پوسترشان فکر نکنید، فقط کافی است با موضوع و تیترو پوستر ارتباط داشته باشند. حتی کلماتی که ارتباط غیرمستقیم و بعضاً بسیار دور با عنوان و موضوع پوستر دارند. پس از اینکه مطمئن شدیم به انتهای واژه‌ها و کلمات رسیده‌ایم و کلمه‌ی دیگری مرتبط با موضوع، تقریباً وجود ندارد، حالا نوبت به گزینش واژه‌هاست. بایستی تعدادی از این کلمات را خط بزینیم: آنهایی که ارتباط غیرمستقیم با موضوع و تیترو پوستر دارند، آنهایی که قابلیت مصور شدن ندارند و ... در نهایت به چیزی حدود ده کلمه می‌رسیم که قابلیت لازم برای کار نهایی را دارند. می‌توانیم با پل زدن بین دو تا دو تا یا سه تا سه تا این کلمات به ایده‌های تصویری نزدیک شویم و چون این کلمات برخاسته از موضوع و تیترو پوستر هستند، به لحاظ محتوایی هم با پوستر

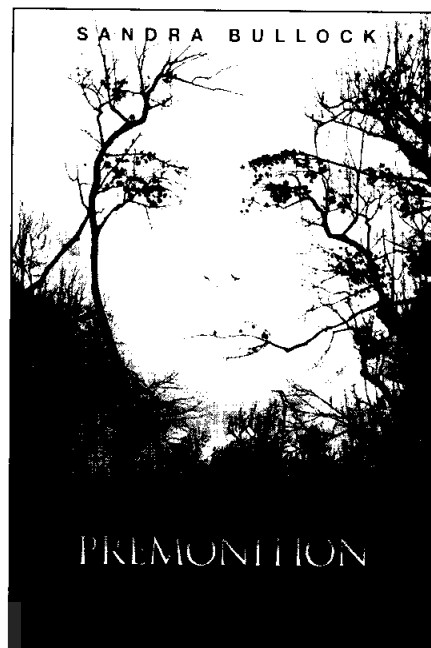
پوسترهایی که هم‌شکل شده‌اند و انگار حرفی برای گفتن ندارند. از تکرار فرم‌ها و القایی که درهم بافته می‌شوند، خلاقیتی بروز نمی‌کند. چگونه می‌شود حرف نویی برای مصور کردن و بیان تجسمی داشت. در کلاس درس پوستر که ترم گذشته با دانشجویان کارشناسی داشتم، این شیوه را کار کردیم و به نتیجه‌های خوبی رسیدیم.

در آنجا گفتم که برای ارائه یک بیان بصری از دو شیوه تالیف و ترجمه استفاده می‌کنیم، یعنی گاهی به زبان تصویر آن را ترجمه می‌کنیم و گاهی آن را به زبان تصویر، تالیف می‌کنیم. درباره این تالیف و ترجمه بصری در مقاله‌ای برای سومین کتاب سال گرافیک دانشجویی (پوستر)، توضیح داده‌ام و نیازی به تکرار مجدد آن نیست. اما مساله دیگر، شیوه پیدا کردن ایده برای طرح یک پوستر است تا آن را به بیانی نو بیاریم. چگونه ایده‌ای پیدا کنیم که سرشار از خلاقیت باشد و چگونه به مرزهای نو در طراحی پوستر برسیم؟

برای شروع بهتر است که عنوان و تیترو پوستر را به خوبی مرور کنیم و از زوایای مختلف درباره سوژه فکر کنیم. هر فکری که در باره ایده پوستر داریم، بصورت جمله‌های کوتاه یادداشت کنیم. این کار باید در زمان‌های مختلف و در ساعات متفاوت صورت بگیرد تا دچار تکرار و یکنواختی نشود. پس از آن، همه جمله‌های کوتاه را در کنار هم گذاشته و

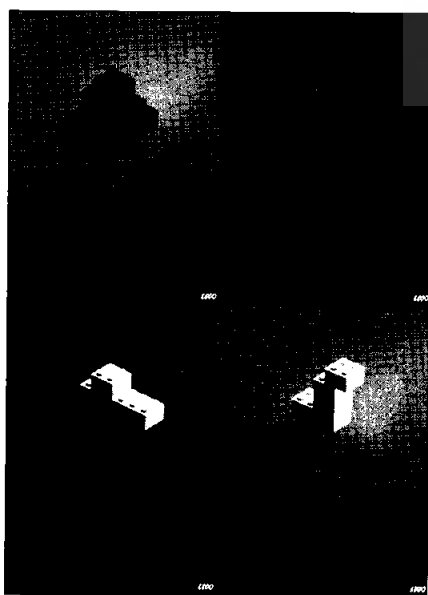

پوستر فیلم شرومز

برای همه، کاربرد دارد؟ پاسخ به این سوال هم ساده است و تقریباً همه طراحان، حرفه‌ای یا آماتور، که دنبال ایده‌های نو هستند، با این روش می‌توانند به مرزهای نو در خلاقیت دست یابند. اما آن دسته از طراحانی که به مرور زمان و با مطالعه و برخورداری از دانش، به درجه‌ای از پختگی فکری رسیده‌اند، می‌توانند در همان ابتدا و بدون طی کردن این مسیر دراز، به خلاقیت و ایده‌های نو برسند. بنابراین تا رسیدن به آن مرحله، بایستی این مسیر را طی کرد. ■

ارتباط خواهند داشت. ممکن است بپرسیم که نوشتن همه کلمات و کلماتی که ارتباط دور از ذهن با موضوع دارند، چه فایده‌ای دارد. می‌شود از همان ابتدا به گزینش واژه‌ها پرداخت، اینطور دیگر نیاز به صرف وقت و زمان و فکر کردن بی‌مورد ندارد. در پاسخ به این ابهام، بایستی یک نکته را متذکر شوم؛ احساس روحی - روانی این کار نسبت به هر چیز دیگر ارجح است. یعنی با نوشتن همه کلمات و کلمات ظاهراً بی‌ارتباط، به یک جور تخلیه ذهنی می‌رسیم و تا زمانی که این تخلیه بصورت کامل اجرا نشود، ته‌مانده‌های ذهنی مانع از بروز و ظهور واژه‌های نو می‌شود. اما با نوشتن همه کلمات، ذهن ما نسبت به آن کلمه خالی می‌شود و جای آن را کلمات دیگری در ذهن می‌گیرند. خاصیت نوشتن همین است که اجازه می‌دهد اتفاق‌های ذهنی بیشتر بروز کنند. شاید به همین خاطر است که به نویسندگان و شاعران جوان توصیه می‌شود که هیچ کلمه و جمله‌ای را در ذهن حذف و سانسور نکنند، آنها را بنویسند و بعد از روی کاغذ حذف‌شان کنید. رسیدن به این احساس روحی سبب می‌شود که همواره دنبال واژه‌های نو و بدیع باشیم. آیا این شیوه ایده‌یابی صرفاً برای کسانی است که در ابتدای راه طراحی پوستر هستند یا

پوستر تبلیغاتی اسباب بازی Lego

سومین کتاب گرافیک دانشجویی پوستر؛ از انتشارات رسم